

Αλγόριθμοι και Πολυπλοκότητα

3η σειρά γραπτών και προγραμματιστικών ασκήσεων

CoReLab

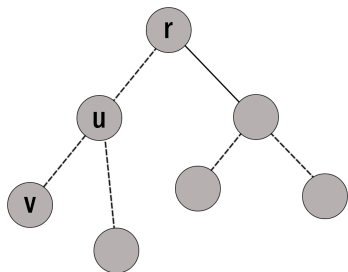
ΣΗΜΜΥ ΕΜΠ

Ιανουάριος 2017

- 1 Άσκηση 1: Εφαρμογές *BFS* – *DFS*
- 2 Άσκηση 2: Μια Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθυνόμενα Γραφήματα
- 3 Άσκηση 3: Ανάλυση Ασφάλειας
- 4 Άσκηση 4: Το Σύνολο των Συνδετικών Δένδρων
- 5 Άσκηση 5: Μοναδικότητα Ελάχιστου Συνδετικού Δέντρου
- 6 1η Προγραμματιστική Άσκηση
- 7 2η Προγραμματιστική Άσκηση

Άσκηση 1α: Εφαρμογές *BFS* – *DFS*

ΙΔΕΑ: Το T δέντρο άρα υπάρχει μοναδικό μονοπάτι από τον r στον v που περνάει από τον u .

Άσκηση 1α: Εφαρμογές *BFS* – *DFS*

Στον αλγόριθμο *DFS* κάθε χρονική στιγμή έχουμε τριών ειδών κορυφές:

- Ανεξερεύνητη
- Υπό Εξέταση
- Εξερευνημένη

- Όταν u ανεξερεύνητη $\Rightarrow v$ ανεξερεύνητη
- Όταν u υπό εξέταση $\Rightarrow v$ υπό εξέταση ή εξερευνημένη
- Όταν u εξερευνημένη $\Rightarrow v$ εξερευνημένη

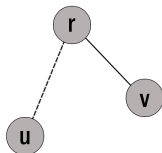
Έστω $s(u) \rightarrow$ η χρονική στιγμή που ο κόμβος u έγινε υπό εξέταση.

Έστω $d(u) \rightarrow$ η χρονική στιγμή που ο κόμβος u έγινε εξερευνημένος.

Αν u πρόγονος του $v \Rightarrow s(u) < s(v)$ και $d(u) > d(v)$.

Άσκηση 1α: Εφαρμογές *BFS* – *DFS*

Αντίστροφα: Αν ο u δεν είναι πρόγονος του v .

Όταν u υπό εξέταση $\Rightarrow v$ ανεξερεύνητη.
Επομένως, $d(u) < s(v)$.

u πρόγονος του $v \Leftrightarrow s(u) < s(v)$ και $d(u) > d(v)$.

- Προεπεξεργασία: Κάνουμε *DFS* και κρατάμε τα $s(u), d(u)$ για κάθε κόμβο u . Πολυπλοκότητα: $\mathcal{O}(n)$.
- Ερώτημα: Εξετάζουμε αν $s(u) < s(v)$ και $d(u) > d(v)$. Πολυπλοκότητα: $\mathcal{O}(1)$.

Άσκηση 1β: Εφαρμογές *BFS* – *DFS*

Έστω P_1, P_2 δύο διαφορετικά μονοπάτια (όχι ξένα μεταξύ τους) από τον s στον t τ.ω. $|P_1| \rightarrow$ άρτιος και $|P_2| \rightarrow$ περιττός.

Το G **Ισχυρά Συνεκτικό** $\Rightarrow$ υπάρχει μονοπάτι P από τον s στον t .

Χ.β.τ.γ. $|P|$ άρτιος $\Rightarrow$ υπάρχει κλειστή διαδρομή (PP_2) που ξεκινάει από τον s και καταλήγει στον s και $|PP_2|$ περιττός.

ΠΡΟΣΟΧΗ: (PP_2) κλειστή διαδρομή όχι απαραίτητα απλός κατευθυνόμενος κύκλος.

Η (PP_2) αποτελείται από πολλούς απλούς κατευθυνόμενους κύκλους $C_1, C_2, \dots, C_k$.

Αν κάθε $|C_i|$ άρτιος $\Rightarrow$ (PP_2) άρτιος, ΑΤΟΠΟ.

Άσκηση 1β: Εφαρμογές *BFS* – *DFS*

Αλγοριθμική Ιδέα: Αν βρούμε ότι από κόμβο s υπάρχει περιττό και άρτιο μονοπάτι προς κόμβο $t \Rightarrow$ περιττός κύκλος.

Αποδοτική Υλοποίηση Με *BFS*:

- Κάνουμε *BFS* από τυχαίο κόμβο s .
- Κάθε κόμβος u , όταν εξερευνείται, παίρνει ένα χρώμα, **ΑΣΠΡΟ** ή **ΜΑΥΡΟ**.
- Κατά την εξέταση κάθε κόμβου u εξερευνούνται τα παιδιά του και:
  - αν δεν έχουν χρώμα, παίρνουν το αντίθετο από τον u .
  - αν κάποιο παιδί v έχει ήδη χρώμα ίδιο με αυτό του u , απαντάμε **ΝΑΙ**.

Ορθότητα: ($\Rightarrow$)

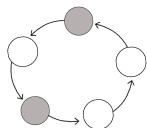
- Οι κόμβοι που 'βάφονται' με **ΑΣΠΡΟ** έχουν μονοπάτι άρτιου μήκους από τον s .
- Οι κόμβοι που 'βάφονται' με **ΜΑΥΡΟ** έχουν μονοπάτι περιττού μήκους από τον s .
- Όλοι οι κόμβοι θα 'βαφτούν' με κάποιο χρώμα γιατί το G **Ισχυρά Συνεκτικό**.
- Αν βρεθεί κόμβος που μπορεί να 'βαφτεί' είτε με **ΑΣΠΡΟ** είτε με **ΜΑΥΡΟ** $\Rightarrow$ υπάρχει κύκλος περιττού μήκους.

Άσκηση 1β: Εφαρμογές *BFS* – *DFS*

Ορθότητα: ($\Leftarrow$)

- Έστω ότι υπάρχει κύκλος C περιττού μήκους.

- G **Ισχυρά Συνεκτικό** $\Rightarrow$ Όλοι οι κόμβοι του C παίρνουν κάποιο χρώμα.
- Όπως και να χρωματιστεί ο C , υπάρχει πάντα ακμή (u, v) με ίδιο χρώμα στα άκρα της.

Πολυπλοκότητα: $\mathcal{O}(|V| + |E|)$.

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

Έστω κατευθυνόμενο γράφημα όπου κάθε κορυφή έχει μια α-κέραια τιμή $p_u > 0$.

Ορίζουμε ως **κόστος** κάθε κορυφής:

$c(u)$ = τιμή της φθηνότερης κορυφής που είναι προσπελάσιμη από τη u (συμπεριλαμβανομένης της u)

Είσοδος: Κατευθ. γράφημα $G(V, E)$ με τιμές $p_u, \forall u \in V$

Ζητούμενο: Αλγόριθμος **γραμμικού χρόνου** που υπολογίζει το $c(u)$ για κάθε κορυφή u

(α) DAG

(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

Έστω μια κορυφή u .

Τότε όλες οι κορυφές που είναι προσπελάσιμες από τη u είναι οι εξής:

- η ίδια η κορυφή u
- οι κορυφές με τις οποίες συνδέεται με ακμή $u \rightarrow v_i: v_1, \dots, v_d$
- οι κορυφές που είναι προσπελάσιμες από τις $v_1, \dots, v_d$

Συνοπτικά γράφουμε:

$$c(u) = \min\{p_u, \min_{v:(u,v) \in E} \{c(v)\}\}$$

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

(α) Αλγόριθμος για DAG

Θέλουμε να βρούμε ένα τρόπο

- να υπολογίσουμε πρώτα όλες τις τιμές $c(v)$, $\forall v : (u, v) \in e$ και
- μετά να κρατήσουμε τη μικρότερη τιμή
 $\min\{p_u, \min_{v:(u,v) \in E}\{c(v)\}\}$

Θα θέλαμε να χειριστούμε τις κορυφές με μια *συγκεκριμένη σειρά*.

Επειδή το γράφημα είναι **DAG**, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε **τοπολογική διάταξη** και έπειτα να εξετάσουμε τις κορυφές στην αντίστροφη σειρά.

Αλγόριθμος

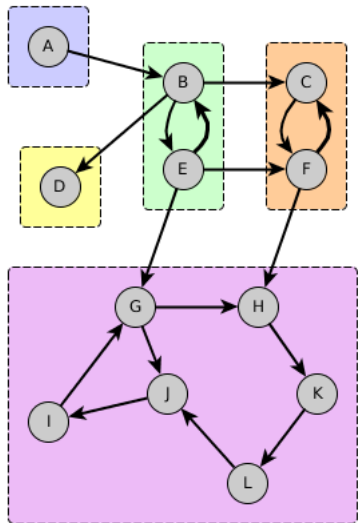
- 1 Τοπολογική διάταξη των κορυφών στο G
- 2 Εξετάζοντας τις κορυφές σε αντίστροφη σειρά από την τοπολογική διάταξη:
Για κάθε κορυφή $u \in V$ υπολογίζουμε

$$c(u) = \min\{p_u, \min_{v:(u,v) \in E} \{c(v)\}\}$$

Πολυπλοκότητα: Και τα δύο βήματα απαιτούν χρόνο $O(|V| + |E|)$, άρα γραμμικός αλγόριθμος

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

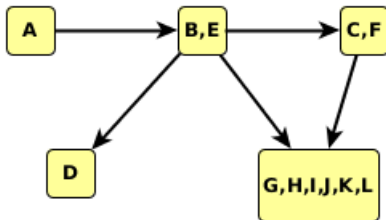
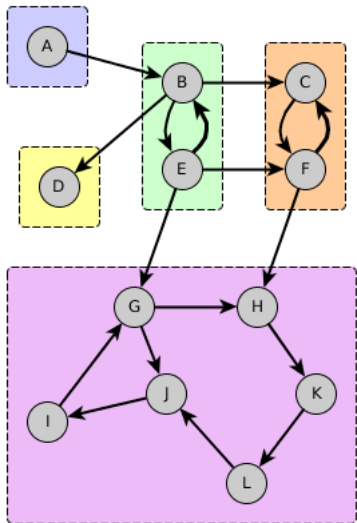
Ισχυρά συνεκτική συνιστώσα (ΙΣΣ) ενός κατευθυνόμενου γραφήματος $G(V, E) =$ ένα μέγιστο σύνολο κορυφών $U \subseteq V$, τ.ώ. $u, v \in U$ να υπάρχει διαδρομή $u \Rightarrow v$ και $v \Rightarrow u$.

Θα βασιστούμε στο γεγονός ότι

Οι **ισχυρά συνεκτικές συνιστώσες** ενός κατευθυνόμενου γραφήματος μπορούν να υπολογιστούν σε **γραμμικό χρόνο**.

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

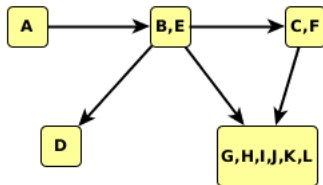
(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

Το γράφημα G' που προκύπτει αν 'συρρικνώσουμε' κάθε ΙΣΣ σε μια κορυφή είναι DAG.

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

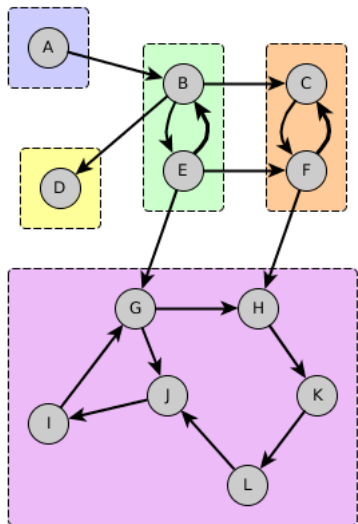

- Αν βρούμε τη *τοπολογική διάταξη* του 'μεταγραφήματος' αυτού, ουσιαστικά βάζουμε τις ΙΣΣ σε μια φθίνουσα σειρά χρόνων αναχώρησης του DFS
- Οι $\{G, H, I, J, K, L\}$, $\{D\}$ είναι **τερματικές** ισχυρά συνεκτικές συνιστώσες (= ισχυρά συνεκτική συνιστώσα χωρίς εξερχόμενες ακμές στο μεταγράφημα).
- Στην τοπολογική διάταξη του μεταγραφήματος, μια τερματική ΙΣΣ είναι η μετακορυφή με το *χαμηλότερο χρόνο αναχώρησης*, δηλ. η τελευταία στη διάταξη.

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

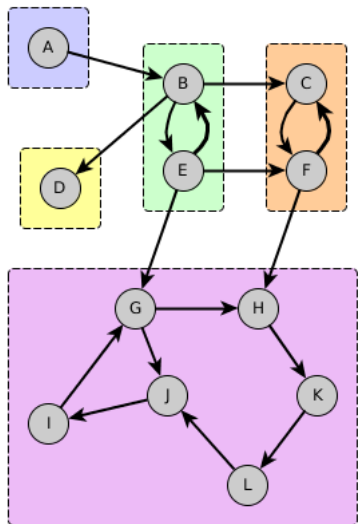
(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

- Αν ξεκινήσουμε τον DFS από έναν κόμβο που ανήκει σε μια τερματική ΙΣΣ, τότε θα εξερευνήσουμε όλη την ΙΣΣ αυτή και θα σταματήσουμε.
- **Ιδέα αλγόριθμου:**
  - 1 Ξεκινάμε από έναν κόμβο που ανήκει σε μια τερματική ΙΣΣ.
  - 2 Βρίσκουμε μέσω DFS όλους τους κόμβους σε αυτήν την ΙΣΣ.
  - 3 Αφαιρούμε την ΙΣΣ αυτή και επαναλαμβάνουμε.
- *Πώς βρίσκουμε μια τερματική ΙΣΣ;*

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

- Αν ξεκινήσουμε τον DFS από έναν κόμβο που ανήκει σε μια τερματική ΙΣΣ, τότε θα εξερευνήσουμε όλη την ΙΣΣ αυτή και θα σταματήσουμε.

- **Ιδέα αλγόριθμου:**

- 1 Ξεκινάμε από έναν κόμβο που ανήκει σε μια τερματική ΙΣΣ.
- 2 Βρίσκουμε μέσω DFS όλους τους κόμβους σε αυτήν την ΙΣΣ.
- 3 Αφαιρούμε την ΙΣΣ αυτή και επαναλαμβάνουμε.

- *Πώς βρίσκουμε μια τερματική ΙΣΣ;*

Στο αντίστροφο γράφημα G^R μια τερματική ΙΣΣ γίνεται μια αρχική ΙΣΣ, δηλαδή μια ΙΣΣ χωρίς εισερχόμενες ακμές!

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

Αλγόριθμος για ισχυρά συνεκτικές συνιστώσες

- 1 DFS(G) για τον υπολογισμό των χρόνων αναχώρησης $f[u]$ για κάθε $u \in V$
- 2 υπολογισμός **αντίστροφου γραφήματος** G^R (δηλ. με ανεστραμμένες τις ακμές)
- 3 DFS(G^R) $\rightarrow$ στο κύριο βρόχο for της DFS_Init εξετάζουμε τις κορυφές σε φθίνουσα σειρά των χρόνων $f[u]$ από το βήμα 1
- 4 οι κορυφές κάθε δένδρου από το βήμα 3 συναποτελούν μια συνεκτική συνιστώσα

Πολυπλοκότητα: $O(|V| + |E|)$

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

Πώς ο αλγόριθμος για τις ισχυρά συνεκτικές συνιστώσες μας βοηθά στον υπολογισμό του $c(u)$;

- Σε μια ισχυρά συνεκτική συνιστώσα $U \subseteq V$, για κάθε $u, v \in U$ υπάρχει διαδρομή $u \Rightarrow v$ και $v \Rightarrow u$. Άρα $c(u) = c(v)$, $\forall u, v \in U$.
- Συνεπώς, αρκεί να υπολογίσουμε τη μικρότερη τιμή $\rho(u)$ κάθε ΙΣΣ και να τρέξουμε τον αλγόριθμο του ερωτήματος (α) στο μεταγράφημα των ΙΣΣ του G .

Άσκηση 2: Συνάρτηση Κόστους σε Κατευθ. Γραφήματα

(β) Γενίκευση για κάθε κατευθυνόμενο γράφημα G

Αλγόριθμος

- 1 Βρίσκουμε τις συνεκτικές συνιστώσες του γραφήματος.
- 2 Για κάθε ΙΣΣ U , υπολογίζουμε το $p'(U) = \min_{u \in U} p(u)$.
- 3 Στο μεταγράφημα με κορυφές τις ΙΣΣ του G , τρέχουμε τον αλγόριθμο του ερωτήματος (α). Βρίσκουμε τις τιμές $c'(U)$.
- 4 Για κάθε ΙΣΣ, για κάθε κορυφή $u \in U$ θέτουμε $c(u) = c'(U)$.

Κάθε βήμα απαιτεί χρόνο $O(|V| + |E|) \Rightarrow$ γραμμικός αλγόριθμος.

Άσκηση 3: Ανάλυση Ασφάλειας

Είσοδος:

- Εταιρικό δίκτυο με n υπολογιστές $C_1, \dots, C_n$
- Τριάδες της μορφής (C_i, C_j, t) σε αύξουσα σειρά
⇒ οι C_i και C_j θα επικοινωνήσουν τη χρονική στιγμή t
- C_1 μολύνεται τη χρονική στιγμή $t_1 = 0$

Ζητούμενο: Αλγόριθμος γραμμικού χρόνου που βρίσκει για κάθε υπολογιστή C_j τη χρονική στιγμή t_j που μολύνθηκε

Σημείωση: Ένας υπολογιστής μολύνεται όταν επικοινωνεί τη στιγμή t με κάποιον υπολογιστή που μολύνθηκε κάποια στιγμή $t' \leq t$.

Άσκηση 3: Ανάλυση Ασφάλειας

Η λύση βασίζεται στην κατασκευή του εξής **κατευθυνόμενου γράφου**:

- Διαβάζουμε τις τριάδες σε **αύξουσα σειρά χρόνου**.
- Για κάθε τριάδα (C_i, C_j, t) , δημιουργούμε έναν **κόμβο** $[C_i/t]$ και έναν $[C_j/t]$.
- Προσθέτουμε μια **κατευθυνόμενη ακμή** $[C_i/t] \rightarrow [C_j/t]$ και μια κατευθυνόμενη ακμή $[C_i/t] \leftarrow [C_j/t]$.
- **Ελέγχουμε** αν είναι η πρώτη φορά που συναντάμε στις τριάδες τον υπολογιστή C_i .

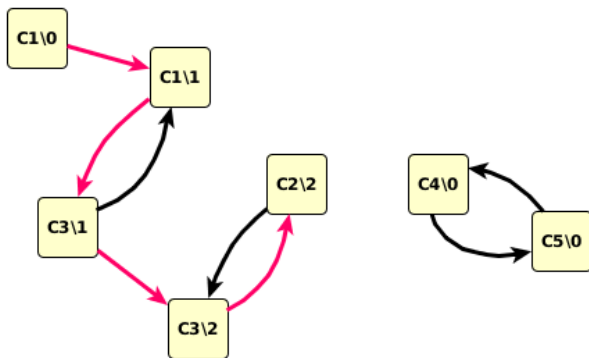
Αν όχι, βρίσκουμε τη τελευταία χρονική στιγμή $t' \leq t$ που συναντήσαμε τον C_i σε κάποια τριάδα. Έτσι, προσθέτουμε μια κατευθυνόμενη ακμή $[C_i/t'] \rightarrow [C_i/t]$.

Όμοια, για τον C_j .

Γλοποίηση αυτού του βήματος: Με ένα πίνακα n θέσεων. Στη θέση i για τον C_i αποθηκεύουμε την πιο πρόσφατη επικοινωνία που είχε (δηλ. κάποιον κόμβο $[C_j/t']$).

Άσκηση 3: Ανάλυση Ασφάλειας

Έχοντας κατασκευάσει αυτό το γράφο, το αρχικό πρόβλημα μεταφράζεται στο πρόβλημα εύρεσης όλων των κόμβων που ανήκουν στην **ίδια συνεκτική συνιστώσα με τον κόμβο $[C_1/0]$** .

Πχ. στο παραπάνω παράδειγμα, οι C_4 , C_5 δεν μπορούν να μολυνθούν

Άσκηση 3: Ανάλυση Ασφάλειας

Διατηρούμε έναν ακόμα **πίνακα** $results[1..n]$ θέσεων, όπου στην i -οστή θέση θα αποθηκεύουμε τη χρονική στιγμή που προσβλήθηκε ο C_i .

- 1 **Αρχικοποιούμε** τις θέσεις του πίνακα $results[1..n]$ στο $NULL$ (μη μολυσμένοι υπολογιστές).
- 2 Ξεκινώντας από τον κόμβο $[C_1/0]$, εκτελούμε τον **BFS/DFS** στον κατευθυνόμενο γράφο που κατασκευάσαμε.
- 3 Κάθε φορά που συναντάμε ένα νέο κόμβο $[C_i, t]$ και ο C_i είναι **μη μολυσμένος** (δηλαδή $results[i] \neq NULL$), θέτουμε $results[i] = t$. Αλλιώς θέτουμε $results[i] = \min(t, results[i])$.

Άσκηση 3: Ανάλυση Ασφάλειας

Βασιζόμαστε στο εξής:

Υπάρχει ένα κατευθυνόμενο μονοπάτι από το κόμβο $[C_1/0]$ στον $[C^*/t]$, ανν όντως ο C^* έχει μολυνθεί μέχρι και τη στιγμή t .

- Από την κατασκευή του γράφου, ακμή υπάρχει μόνο ανάμεσα σε δύο υπολογιστές που επικοινωνούν την ίδια στιγμή t' ή ανάμεσα σε δύο κόμβους $[C_i/t_1] \rightarrow [C_i/t_2]$, $t_1 \leq t_2$. Έτσι, κατά την εκτέλεση του *BFS*, ο ιός βρίσκει μόνο έγκυρα κατευθυνόμενα μονοπάτια μέχρι τον υπολογιστή $[C^*/t]$.
- Αντίστροφα, αν ο C^* μολύνεται τη στιγμή $t' \leq t$, θα υπάρχει μια ακολουθία επικοινωνίας ανάμεσα σε υπολογιστές που οδήγησε στη μόλυνση του C^* . Αντίστοιχα, στο γράφο θα υπάρχει εκ κατασκευής κάποιος κόμβος $[C^*/t']$, οι αντίστοιχοι ενδιάμεσοι κόμβοι και ακμές και άρα ένα μονοπάτι $[C_1/0] \rightarrow [C^*/t']$.

Άσκηση 3: Ανάλυση Ασφάλειας

Χρονική Πολυπλοκότητα $O(m)$

- Μέγεθος κατευθυνόμενου γράφου: $|V| = O(m)$ και $|E| = O(m)$
  - Για κάθε τριάδα προσθέτω το πολύ 2 κόμβους και το πολύ 4 ακμές.
- Κατασκευή γράφου και πίνακα ελέγχου: $O(m)$
- Εκτέλεση BFS σε γραμμικό χρόνο ως προς το γράφο: $O(m)$.

Άσκηση 4α: Το Σύνολο των Συνδετικών Δέντρων

4α)

- Έστω T_1, T_2 δύο διαφορετικά συνδετικά δέντρα και $e \in T_2 \setminus T_1$ ($T_2 \setminus T_1 \neq \emptyset$).
- $T_1 \cup \{e\}$ περιέχει κύκλο C . Υπάρχει ακμή $e' \in C, e' \notin T_2$ (Αλλιώς T_2 περιέχει τον C)
- $(T_1 \setminus \{e\}) \cup \{e'\}$ είναι άκυκλο με $n - 1$ ακμές $\implies$ Συνδετικό δέντρο.

Εύρεση e'

Έστω T_1, T_2 και $e = \{u, v\}$.

- Σε $O(|V|)$ κάνουμε Διάσχιση κατά Βάθος από το u στο v στο δέντρο T_1 και βρίσκουμε μονοπάτι P που τους συνδέει.
- Για κάθε $e \in P$ ελεγχούμε σε $O(1)$ αν ανήκει στο T_2 και μόλις βρούμε $e \in P, e \notin T_2$ την αφαιρούμε. Συνολικά, $O(|V|)$

Άσκηση 4β: Το Σύνολο των Συνδεδειγμένων Δέντρων

Ιδιότητα

Έστω $T_1, T_2 \in H$ και $d_H(T_1, T_2)$ το μήκος του συντομότερο μονοπατιού μεταξύ T_1, T_2 στο H . Τότε $|T_1 \setminus T_2| = k$ ανν $d_H(T_1, T_2) = k$

Απόδειξη

Θα χρησιμοποιήσουμε Επαγωγή στο μήκος του μονοπατιού:

- Επαγωγική Βάση: Από ορισμό του H , $|T_1 \setminus T_2| = 1$ ανν $d_H(T_1, T_2) = 1$.
- Επαγωγική Υπόθεση: $|T_1 \setminus T_2| = k$ ανν $d_H(T_1, T_2) = k$.
- Επαγωγική Βήμα: Θ.δ.ο. $|T_1 \setminus T_2| = k + 1$ ανν $d_H(T_1, T_2) = k + 1$

Άσκηση 4: Το Σύνολο των Συνδετικών Δέντρων

Απόδειξη Επαγωγικού Βήματος

- $\implies$ Έστω $e \in T_1/T_2$. Λόγω (α) , υπάρχει $e' \in T_2/T_1$ τ.ω.
 $T'_1 = (T_1 \setminus \{e\}) \cup \{e'\} \in H$. Αλλά,
 $|T'_1 \setminus T_2| = k \implies_{\text{Ε.Υ}} d_H(T_1, T_2) \leq k + 1$. Από Ε.Υ. αν
 $d_H(T_1, T_2) = k$ τότε $d_H(T_1, T_2) = k$. Άτοπο ($|T_1 \setminus T_2| = k + 1$)
Άρα, $d_H(T_1, T_2) \geq k + 1 \implies d_H(T_1, T_2) = k + 1$.
- $\longleftarrow$ Εφόσον $d_H(T_1, T_2) = k + 1$ υπάρχει $T'_1 \in H$ τ.ω.
 $d_H(T_1, T'_1) = 1, d_H(T'_1, T_2) = k$. Από Ε.Υ. $|T'_1 \setminus T_2| = k$. Άρα,
 $|T_1 \setminus T_2| = k - 1$ ή $|T_1 \setminus T_2| = k + 1$. Αν
 $|T_1 \setminus T_2| = k - 1 \implies_{\text{Ε.Ψ}} d_H(T_1, T_2) = k - 1$ Άτοπο.

Άσκηση 4: Το Σύνολο των Συνδετικών Δέντρων

Υπολογισμός Συντομότερου Μονοπατιού

- Υπολογίζουμε το σύνολο ακμών $T_2 \setminus T_1$
- Για κάθε $e \in T_2 \setminus T_1$ προσθέτουμε την e στο υπάρχον δέντρο.

Ορθότητα

Αν $T_2 \setminus T_1 = k$ τότε σε k βήματα έχουμε μετατρέψει το T_1 σε T_2 . Άρα, έχουμε βρει μονοπάτι στο H μήκους $k \implies$ Το συντομότερο μονοπάτι.

Πολυπλοκότητα

Σε $O(|V|)$ αποθηκεύουμε το T_1 ως *rooted* δέντρο (κάθε κόμβος δείχνει στον πατέρα του). Για κάθε ακμή $e \in T_2$ ελέγχουμε σε $O(1)$ αν $e \in T_1$. Άρα, $O(|V|)$. Κάνουμε k ανανεώσεις ακμών σε $O(|V|)$ βήματα. Σύνολο, $O(k \cdot |V|)$.

Άσκηση 4γ: Το Σύνολο των Συνδετικών Δέντρων

Αλγόριθμος

- Αν $|E_1| < k$, προφανώς δεν υπάρχει το ζητούμενο $\Sigma\Delta$.
- Θέτουμε στις ακμές του συνόλου E_1 βάρος 1, και στις ακμές του συνόλου E_2 βάρος 0.
- Εκτελούμε τον αλγόριθμο *Kruskal* στο γράφημα που προκύπτει, οπότε λαμβάνουμε ένα ΕΣΔ T_1 .
- Αν $w(T_1) > k$, τότε δεν υπάρχει το ζητούμενο ΕΣΔ.
- Έστω k_1 το πλήθος των ακμών του $T_1 \cap E_1$.
- Θεωρούμε το γράφημα G' που περιέχει μόνο αυτές τις k_1 ακμές.
- Θέτουμε στο G' , $w(E_1 \setminus (T_1 \cap E_1)) = 0$ και $w(E_2) = 1$.
- Εκτελούμε τον αλγόριθμο *Kruskal* στο G' , προσθέτοντας ακμές ώσπου να έχουμε συνολικά k ακμές του συνόλου E_1 .
- Η εκτέλεση του *Kruskal* συνεχίζεται με τις ακμές του συνόλου E_2 , μέχρι το G' να γίνει συνεκτικό.
- Ονομάζουμε το γράφημα που προκύπτει G_1 και το επιστρέφουμε ως $\Sigma\Delta$ του G .

Άσκηση 4γ: Το Σύνολο των Συνδετικών Δέντρων

Ορθότητα

- Έστω το $G'' = G_1 \cup E_2$. Το G'' έχει ως ΣΔ το T_1 επομένως είναι συνεκτικό. Η εκτέλεση του αλγορίθμου *Kruskal* στο G'' θα επιστρέψει ως ΕΣΔ το G_1 , επομένως το G' κάποια στιγμή θα γίνει συνεκτικό.
- Προφανώς, στο G_1 υπάρχουν ακριβώς k ακμές του E_1 , από τον ορισμό του αλγορίθμου.

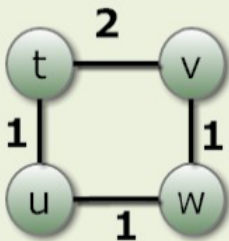
Πολυπλοκότητα

$\mathcal{O}(m * \log m)$ λόγω του αλγορίθμου *Kruskal*.

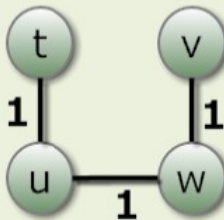
Άσκηση 5α: Μοναδικότητα Ελάχιστου Συνδετικού Δέντρου

5α)

γράφος

ΕΣΔ

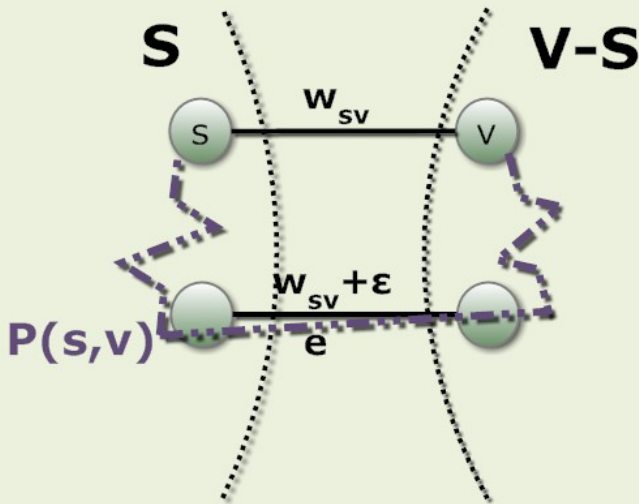

5β)

- Έστω $T_1 \neq T_2$ 2 ΕΣΔ του $G(V, E, w)$
- Αφού $T_1 \neq T_2 \Rightarrow \exists \{s, v\} \in E : \{s, v\} \in T_1 \wedge \{s, v\} \notin T_2$
- $\{s, v\} \Rightarrow$ τομή $(S, V - S)$
- Όμως (από υπόθεση) για κάθε τομή $C \Rightarrow |\text{argmin}_e \{\delta(C)\}| = 1 \Rightarrow \{s, v\} = \text{argmin}_{e \in \delta(S, V - S)} \{w(e)\} \in$ σε κάποιο ΕΣΔ (έστω το T_1)
- $\{s, v\} \notin T_2 \wedge T_2$ ΕΣΔ $\Rightarrow$ υπάρχει μονοπάτι $P(s, v) \in T_2$
 $\Rightarrow \exists e \in \delta(S, V - S) : e \in P(s, v) \in T_2 \Rightarrow P(s, v) \cup \{s, v\}$ κύκλος
 $\Rightarrow (T_2 - \{e\}) \cup \{s, v\} = T'$ συνδετικό δέντρο με $w(T') < w(T)$
ΑΤΟΠΟ

Άσκηση 5: Μοναδικότητα Ελάχιστου Συνδετικού Δέντρου

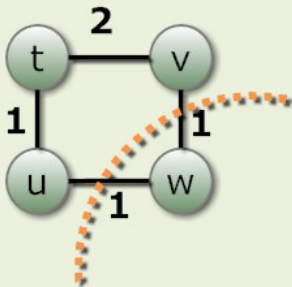
5β)

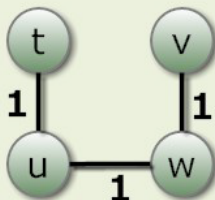
Άσκηση 5: Μοναδικότητα Ελάχιστου Συνδετικού Δέντρου

5β) Αντιπαράδειγμα :

γράφος

ΕΣΔ

5γ)

- Αν κύκλος (e, T) , ο κύκλος προκύπτει στο $T \cup \{e\}$, όπου T συνδετικό δέντρο
- Αν σύνολο $K_e^{max} = \operatorname{argmax}_{e \in (e, T)} \{w(e)\}$
- $\exists! T \text{ ΕΣΔ} \Leftrightarrow \forall e \notin T \text{ συνδετικό δέντρο } e \in K_e^{max} \wedge |K_e^{max}| = 1$

Άσκηση 5: Μοναδικότητα Ελάχιστου Συνδετικού Δέντρου

5γ)

$$\exists! T \text{ ΕΣΔ} \Leftrightarrow \forall e \notin T \text{ ΣΔ } e \in K_e^{\max} \wedge |K_e^{\max}| = 1$$

Απόδειξη $\Rightarrow$

Αν $\exists e \notin T : e \notin K_e^{\max} \Rightarrow T \notin \text{ΕΣΔ}$

Αν $\exists e \in T (\Rightarrow e \in K_e^{\max}) : \exists e' (\neq e) \in K_e^{\max} \Rightarrow (T - \{e\}) \cup \{e'\}$ επίσης ΕΣΔ

Απόδειξη $\Leftarrow$

Έστω $T' \neq T$ ένα ΕΣΔ $\Rightarrow \exists (s, v) \in T' \wedge \notin T$

Έστω $P(v, s) \in T$ και $(S, V \setminus S)$ τομή της (s, v)

$\exists e : e \in \delta(S, V \setminus) \wedge e \in P(s, v) \wedge e \notin T' \Rightarrow w(s, v) > e', \forall e' \in$
κύκλος $(T, (s, v)) \Rightarrow w((T' - \{(s, v)\}) \cup \{e\}) < w(T')$

5δ)

- Υπολογίζουμε ένα ΕΣΔ T
- $\forall v \in T$ τρέχουμε $DFS(v)$ το οποίο
  - επιστρέφει έναν πίνακα $wMaxEdge[v][\ ]$, όπου $wMaxEdge[v][u]$ το βάρος της πιο βαριάς ακμής στο $P(v, u)$ στο δέντρο T
  - κατά την **επίσκεψη** της ακμής (a, b) ισχύει $wMaxEdge[v][b] = \max\{wMaxEdge[v][a], w(a, b)\}$
  - $wMaxEdge[v][\ ]$ αποθηκεύει τα αποτελέσματα του DFS
- $\forall (v, u) \notin T$
  - *if* $(w(v, u) < wMaxEdge[v][u])$ *return false*;
- *return true*;

5δ)

- $\Theta(|E| \log |E|)$ με *kruskal* για την εύρεση ΕΣΔ
- *DFS* σε δέντρο $\Theta(|V| + |V| - 1) = \Theta(|V|)$
  - $|V|$ εκτελέσεις $\Theta(|V|^2)$
- $O(|E|)$ το τελικό στάδιο
- Σύνολο : $O(|V|^2 + |E| \log |E|)$

5δ) [bonus]

Θα τροποποιήσουμε τον *kruskal* ως εξής :

- Αντί για ακμές μία, μία, εξετάζουμε **συστάδες ακμών ίδιου βάρους** (σε αύξουσα σειρά)
- $\forall$ τέτοια συστάδα, όποια ακμή **σχηματίζει κύκλο** με το μέχρι τώρα δάσος (από ακμές μικρότερου βάρους) δεν ανήκει σε κανένα ΕΣΔ, άρα μπορεί να αγνοηθεί
  - είναι οι πιο βαριές ακμές σε κύκλο με $\Sigma\Delta$
- Εισάγουμε όλες τις υπόλοιπες
  - Αν κύκλος $\neg \exists!$ ΕΣΔ
  - τουλάχιστον 2 εναλλακτικές για ΕΣΔ (οι πιο βαριές ακμές του κύκλου που μόλις βρήκαμε)

1η προγραμματιστική Άσκηση: Τηλεμεταφορές

Είσοδος: Κόστος καναλιού μεταφοράς μεταξύ πλανητών + κόστος εγκατάστασης σταθμού τηλεμεταφοράς σε κάθε πλανήτη

Έξοδος: Δίκτυο ελαχίστου συνολικού κόστους

Ιδέα

Το βέλτιστο Δίκτυο Μεταφορών είναι το έλαχιστο από:

- το βέλτιστο Δίκτυο Μεταφορών χωρίς σταθμό Τηλεμεταφοράς
- το βέλτιστο Δίκτυο Μεταφορών με τουλάχιστον δύο σταθμούς Τηλεμεταφοράς

Μετατροπή σε Πρόβλημα ΕΣΔ

Δημιουργούμε γράφημα $G(V, E, w)$ ως εξής:

- Για κάθε πλανήτη i , δημιουργούμε κόμβο $i \in V$
- Για πλανήτες i, j , που είναι δυνατή η μεταφορά, δημιουργούμε ακμή $e = \{i, j\} \in E$ τ.ω. $w_e = A[i, j]$
- Δημιουργούμε υπερ-πλανήτη $s \in V$
- Για κάθε πλανήτη i , δημιουργούμε ακμή $e = \{i, s\} \in E$ τ.ω. $w_e = B[i]$

Μπορούμε να υπολογίσουμε το βέλτιστο Δίκτυο Μεταφορών με χρήση του $\text{ΕΣΔ}(G), \text{ΕΣΔ}(G \setminus \{s\})!$

Υπολογισμός Βέλτιστου Δικτύου από $\text{ΕΣΔ}(G)$

Έστω $T_1 = \text{ΕΣΔ}(G)$, $T_2 = \text{ΕΣΔ}(G \setminus \{s\})$ τότε υπολογίζουμε το Βέλτιστο Δίκτυο Μεταφορών ως εξής:

- 1 if $w(T_1) < w(T_2)$ then return T_1
- 2 else return T_2

Ο παραπάνω αλγόριθμος είναι βέλτιστος.

Απόδειξη

Έστω OPT το βέλτιστο δίκτυο και S το δίκτυο που επιστρέφει ο παραπάνω αλγόριθμος:

- Αν OPT δεν περιέχει σταθμούς Τηλεμεταφοράς: τότε προφανώς $w(OPT) = w(T_2)$ γιατί χρησιμοποιούνται μόνο κανάλια μεταφοράς και άρα ακμές που δεν περιέχουν τον s . Αν $degree_{T_1}(s) = 1$ τότε $w(T_1) > w(T_2)$. Αν $degree_{T_1}(s) \geq 2$ τότε $w(T_1) \geq w(T_2)$ γιατί αλλιώς το OPT θα περιέχει σταθμούς Τηλεμεταφοράς. Άρα, $w(T_2) < W(T_1) \implies S = T_2 = OPT$.
- Αν OPT δεν περιέχει σταθμούς Τηλεμεταφοράς: Τότε $OPT \leq w(T_2)$ γιατί T_2 το βέλτιστο δίκτυο χωρίς χρήση σταθμών τηλεμεταφοράς. Επίσης, OPT είναι συνδεδετικό δέντρο για το G και άρα $w(T_1) = OPT \implies w(T_1) \leq w(T_2) \implies S = T_1 = OPT$.

1η προγραμματιστική Άσκηση: Τηλεμεταφορές

Συνολικά

Υπολογισμός δύο ΕΣΔ, άρα $O(|E|\log(|E|))$.

2η προγραμματιστική Άσκηση: Καλοκαιρινές Διακοπές

Μας ζητείται το *bottleneck* κόστος μεταξύ όλων των ζευγών $(i, j) \in Q$.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Το *bottleneck* κόστος για το ζεύγος (i, j) στο γράφημα G ισούται με το *bottleneck* κόστος του (i, j) στο ΕΣΔ T του G .

ΑΠΟΔΕΙΞΗ: Το μονοπάτι που ελαχιστοποιεί το *bottleneck* κόστος του ζεύγους (i, j) είναι το μονοπάτι που θα ενώνει τις κορυφές (i, j) και στο T .

Μπορούμε να υπολογίσουμε το ΕΣΔ T του G σε χρόνο $\mathcal{O}(m * \log m)$.

Αρκεί να λύσουμε το πρόβλημα στο T . Θα παρουσιάσουμε τρεις διαφορετικές λύσεις.

2η προγραμματιστική Άσκηση: Καλοκαιρινές Διακοπές

Λύση 1 (Naive): Για κάθε ζεύγος $(i, j) \in Q$ βρίσκουμε με *BFS* ή *DFS* το **μοναδικό** μονοπάτι από τον i στον j , και επιστρέφουμε την βαρύτερη ακμή.

Πολυπλοκότητα: $\mathcal{O}(m * \log m + |Q| * n)$.

Στην διάσχιση του ΕΣΔ στην προηγούμενη λύση, κατά την διάρκεια του υπολογισμού του *bottleneck* κόστους για ένα ζεύγος (i, j) αγνοούμε πολλή πληροφορία. Μπορούμε να εκμεταλλευτούμε την δενδρική δομή του ΕΣΔ ώστε να γλιτώσουμε περιττούς υπολογισμούς.

Λύση 2:

- Διαλέγουμε αυθαίρετα μία κορυφή r ως ρίζα του T .
- Με διάσχιση BFS στο T υπολογίζουμε για κάθε ζεύγος $(i, j) \in V \times V$ τον Ελάχιστο Κοινό Πρόγονο (*Least Common Ancestor*) των (i, j) σε συνολικό χρόνο και χώρο $\mathcal{O}(n^2)$, και τον αποθηκεύουμε σε ένα πίνακα A μεγέθους $n \times n$.
- Υπολογίζουμε για κάθε κορυφή u το *bottleneck* κόστος του u με όλους τους προγόνους του. Αυτό μπορεί να γίνει σε συνολικό χρόνο $\mathcal{O}(n^2)$, και το αποθηκεύουμε σε ένα πίνακα B μεγέθους $n \times n$.
- Για κάθε ζεύγος κορυφών $(i, j) \in Q$ βρίσκουμε τον Ελάχιστο Κοινό Πρόγονο των (i, j) , έστω k , ο οποίος βρίσκεται στην θέση $A[i][j]$.
- Το *bottleneck* κόστος του μονοπατιού μεταξύ των (i, j) είναι το $\max(B[i][k], B[k][j])$.

Πολυπλοκότητα: $\mathcal{O}(m * \log m + n^2 + |Q|)$.

2η προγραμματιστική Άσκηση: Καλοκαιρινές Διακοπές

Στην προηγούμενη λύση πετύχαμε σταθερό χρόνο για κάθε ερώτημα $(i, j) \in Q$ αλλά χρειαστήκαμε προεπεξεργασία $\mathcal{O}(n^2)$. Μπορούμε να μειώσουμε τον χρόνο προεπεξεργασίας και να αυξήσουμε λίγο τον χρόνο που χρειαζόμαστε για κάθε ερώτημα, πετυχαίνοντας όμως έτσι συνολικά καλύτερη πολυπλοκότητα.

Λύση 3:

- Διαλέγουμε αυθαίρετα μία κορυφή r ως ρίζα του T .
- Θεωρούμε έναν πίνακα A μεγέθους $n * \log n$ και στο στοιχείο $A[u][i]$ αποθηκεύουμε τον πρόγονο του u που απέχει στο T από τον u απόσταση 2^i . Παράλληλα αποθηκεύουμε σε έναν αντίστοιχο πίνακα B το *bottleneck* κόστος μεταξύ του u και του $A[u][i]$. Η διαδικασία τελειώνει όταν συναντήσουμε (ή περάσουμε) τον r . (Σκεφτείτε γιατί χρειαζόμαστε μόνο $\log n$ στήλες).

Λύση 3: (Συνέχεια)

- Θεωρούμε ένα ερώτημα (u, v) . Ξεκινάμε από την γραμμή u του πίνακα A .
  - Για κάθε στοιχείο $A[u][k]$ μπορούμε σε σταθερό χρόνο να υπολογίσουμε εάν είναι πρόγονος του v (Άσκηση 1 - 3η Σειρά Γραπτών Ασκήσεων).
  - Διατρέχουμε την γραμμή u ξεκινώντας από την τελευταία στήλη, που γνωρίζουμε ότι είναι το r , άρα είναι πρόγονος του v , και κινούμαστε προς τα αριστερά.
  - Όσο το $A[u][k]$ είναι πρόγονος του v , κινούμαστε κατά μία θέση προς τα αριστερά.
  - Μόλις το $A[u][k]$ δεν είναι πρόγονος του v για πρώτη φορά, μεταφερόμαστε στην γραμμή $m = A[u][k]$ και συνεχίζουμε την προς τα αριστερά αναζήτηση από την στήλη k .
  - Τερματίζουμε μόλις φθάσουμε στην στήλη 0, επιστρέφοντας ως αποτέλεσμα, εάν βρισκόμαστε στην γραμμή w , το στοιχείο $B[w][0]$.

Ορθότητα:

- Έστω ότι κατά την διάρκεια της διάσχισης της γραμμής u , πήραμε το πρώτο 'ΟΧΙ' στο σημείο k . Αυτό σημαίνει ότι η κορυφή $u + 2^{k+1}$ είναι πρόγονος του v , και ότι η κορυφή $u + 2^k$ δεν είναι πρόγονος του v . Επομένως, το *bottleneck* κόστος του ζεύγους (u, v) , έστω $bl(u, v)$, είναι ίσο με $\max(bl(u, u + 2^k), bl(u + 2^k, v))$. Όμως, το $bl(u, u + 2^k) = B[u][k]$.
- Γνωρίζουμε ότι το $u + 2^{k+1}$ που είναι η κορυφή $A[u + 2^k][k]$, είναι πρόγονος του v , άρα μπορούμε να συνεχίσουμε την αναζήτηση στην γραμμή $u + 2^k$ από την στήλη $k - 1$.
- Όταν φθάσουμε σε κάποιο στοιχείο $A[w][0]$ γνωρίζουμε πως ο w είναι ο Ελάχιστος Κοινός Πρόγονος των (u, v) .

Πολυπλοκότητα: $\mathcal{O}(m * \log m + |Q| * \log n + n * \log n)$.

- Υπολογισμός ΕΣΔ: $\mathcal{O}(m * \log m)$.
- Υπολογισμός πινάκων A, B : $\mathcal{O}(n * \log n)$.
- Για κάθε ερώτημα, διατρέχουμε συνολικά τις $\log n$ στήλες των πινάκων A, B , επομένως έχουμε $\Theta(\log n)$.

ΕΡΩΤΗΜΑ: Θα μπορούσαμε με παρόμοια ανάλυση να πετύχουμε καλύτερη συνολική πολυπλοκότητα ή όχι και γιατί;